

Sygn. akt III Ca 694/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia: SO Zofia Klisiewicz

Sędzia SO Agnieszka Skrzekut

Sędzia SO Katarzyna Kwilosz – Babiś (sprawozdawca)

Protokolant: prot. sąd. Ewelina Konieczny

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa Powiatu (...)

przeciwko M. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zakopanem

z dnia 28 czerwca 2013r., sygn. akt I C 137/11

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- pkt II. nadaje treść: „zasądza od pozwanego M. K. na rzecz powoda Powiatu (...) kwotę 5503,63 zł (pięć tysięcy, pięćset trzy złote, 63/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 maja 2011r. do dnia zapłaty”,

- dodaje pkt. IIa o treści : „w pozostałej części powództwo oddala”,

- pkt. III nadaje treść: „zasądza od pozwanego M. K. na rzecz powoda Powiatu (...) kwotę 2537 zł (dwa tysiące, pięćset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu części kosztów procesu”,

2. w pozostałym zakresie apelację oddala,

3. zasądza od pozwanego M. K. na rzecz powoda Powiatu (...) kwotę 405 zł (czteryście pięć złotych) tytułem części kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III Ca 694/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28.06.2013 r. Sąd Rejonowy w Zakopanem zasądził od pozwanego M. K. na rzecz powoda Powiatu (...) kwotę 12.355,35 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.06.2011 r. do dnia zapłaty (pkt I sentencji), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt II sentencji), koszty postępowania wzajemnie zniósł (pkt III sentencji).

Sąd Rejonowy ustalił m.in., że wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 26.01.2009 r. sygn. akt I C 416/06 Sąd nakazał pozwanemu M. K., aby wydał w posiadanie Skarbu Państwa – Starosty (...) budynek położony przy ul. (...) w Z. znajdujący się na działce ewid. nr (...) obr. (...), objętej księgą wieczystą nr (...), w którym pozwany prowadzi działalność gospodarczą, pod nazwą Hotel (...). Wyrok ten obejmował jedynie działkę nr (...) zaś budynek „Domu (...)” jest posadowiony na trzech działkach tj. na dz. ewid. nr (...), (...) i nr (...), na których m. in. znajduje się wejście do Starostwa Powiatowego w Z.. Pomiędzy stronami toczyły się rozmowy co do wydania poszczególnych pomieszczeń przez pozwanego stronie powodowej. Na posiedzeniu Zarządu Starostwa z dnia 28.03.2011 r. pracownik Starostwa W. B. przedstawił ofertę na ochronę przejmowanej części budynku (Dom (...)) złożoną przez (...) sp. z o. o. Jak wynikało z zapisu protokołu, konieczność ochrony wynika z faktu, że przejmowana część budynku nie jest skutecznie odgradzona od części zajmowanej nadal przez dotychczasowego posiadacza tj. pozwanego M. K.. Zarząd jednogłośnie postanowił o podpisaniu przedmiotowej umowy. W dniu 28.03.2011 r. Starostwo zawarło z firmą (...) Sp. z o. o. umowę dotyczącą ochrony budynku Starostwa w części hotelowej, która to ochrona miała polegać w szczególności na zapobieganiu próbom kradzieży, aktom wandalizmu i wtargnięciom osób nieupoważnionych przez Starostwo na wyznaczoną część budynku. W dniu 30.03.2011 r. odbyła się egzekucja komornicza, na podstawie tytułu wykonawczego w postaci w/w wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu. Wyrok Sądu nie obejmował pomieszczenia holu, który znajdował się we współposiadaniu Starostwa i pozwanego. Stanowi on główne wejście do Starostwa, z którego korzystają zarówno pracownicy, jak i petenci.

Podczas przeprowadzania czynności egzekucyjnych zaistniała konieczność oddzielenia pomieszczeń, które zajmował pozwany, aby uniemożliwić dostęp do nich osobom trzecim. W związku z tym pozwany postawił ściankę działową z regipsu, oddzielającą część wydawaną od pozostałych pomieszczeń, które w dalszym ciągu miał użytkować pozwany. Czynność odgradzenia wykonywana była sukcesywnie w toku czynności egzekucyjnej. Pozwany postawił również ściankę oddzielającą wydawaną część hotelową od holu, czemu sprzeciwiało się Starostwo. Ścianka ta została następnie rozebrana na zlecenie Starostwa. Pomiędzy stronami powstał konflikt na tym tle, ostatecznie ścianka, którą ponownie postawił pozwany pozostała w tym miejscu i Starostwo nie dążyło do jej rozebrania. Pozwany, pod koniec kwietnia 2011r. postawił ścianę z pustaków na wysokość ok. 2m oddzielającą hol od części biurowej Starostwa.

Na posiedzeniu Zarządu Starostwa z dnia 29.04.2011 r. zapadła decyzja o podjęciu działań prowadzących do odblokowania wejścia przez Agencję Ochrony (...) z siedzibą w K.. W tym samym dniu tj. 29.04.2011 r. Starosta (...) zleceniem nr (...) zlecił firmie (...) Sp. z o. o. z siedzibą w K. pełnienie czynności asysty przy demontażu przez pracowników firmy budowlanej ścianki wykonanej z pustaków wymurowanej w wejściu głównym (drzwiach głównych) prowadzącym do części biurowej Starostwa Powiatowego w Z. przy ul. (...), poczynwszy od 4.05.2011 r. Rozebranie ścianki przez osoby upoważnione przez Starostwo odbyło się w atmosferze sporu, osoby upoważnione przez pozwanego dodatkowo blokowały wejście do Starostwa łózkami, które znajdowały się holu po eksmisji. Po uzyskaniu przez stronę powodową postanowienia tut. Sądu w przedmiocie zabezpieczenia z dnia 4.05.2011r. sygn. akt I Co 513/11, w dniu 5.05.2011r. pozwany zaprzestał blokowania wejścia do Starostwa. Pracownicy firmy (...) wykonywali swoje czynności do 6.05.2011r. Starostwo Powiatowe zapłaciło za ochronę ogólną części przedmiotowego budynku firmie (...) sp. z o.o. kwotę 8.915,66 zł oraz firmie (...) sp. z o. o. za ochronę części biurowej Starostwa Powiatowego w Z. kwotę 12.355,35 zł Kwota 12.355,35 zł wynikająca z umowy z dnia 29.04.2011 r. stanowiła szkodę poniesioną przez stronę powodową, a wywołaną nieuprawnionym zachowaniem pozwanego.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że zachowanie pozwanego zrodziło po jego stronie odpowiedzialność deliktową. Roszczenie żądania zasądzenia od pozwanego kwoty 12.355,35 zł wynikającej z umowy z dnia 29.04.2011 r. jest zasadne. Konieczność zapłaty tej kwoty za usługi świadczone przez pracowników firmy ochroniarskiej było wynikiem uprzednich nieuprawnionych działań pozwanego, który wznosił przy wejściu do Starostwa ścianę, uniemożliwiającą korzystanie z przedmiotowego budynku. W reakcji na takie zachowanie pozwanego w dniu 29.04.2011 r. Starosta

(...)zleceniem nr (...)zlecił firmie (...)pełnienie czynności asysty przy demontażu przez pracowników firmy budowlanej ścianki wykonanej z pustaków wymurowanej w wejściu głównym prowadzącym do części biurowej Starostwa, poczynawszy od 4.05.2011 r. Strona powodowa poniosła zatem nieprzewidziane koszty dla zapewnienia normalnego funkcjonowania Urzędu, a także bezpieczeństwa i porządku publicznego. Zlecenie przez stronę powodową ochrony Urzędu – Starostwa Powiatowego firmie ochroniarskiej było usprawiedliwioną reakcją na działania pozwanego, polegające, jak wyżej wspomniano, na zamknięciu wejścia do budynku Starostwa Powiatowego w Z. oraz wzniesieniu blokady w holu wejściowym do biur Starostwa. W wyniku postawienia przez pozwanego tej ściany z pustaków na wysokość około 2m doszło zakłócenie funkcjonowania Urzędu i tym samym naruszona została powaga urzędu i strona powodowa znalazła się w uciążliwej sytuacji, gdyż ten niepożądany stan uniemożliwiał normalne funkcjonowanie Starostwa i strona powodowa zmuszona była podjąć działania związane z zawarciem umowy dotyczącej ochrony zajmowanego przez nią budynku. Strona powodowa słusznie domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 12.366,35 zł. z tytułu szkody, jaką poniosła, z uwagi na konieczność zatrudnienia fachowej firmy ochroniarskiej, zatrudnionej w celu pełnienia czynności asysty przy demontażu przez pracowników firmy budowlanej spornej ściany. W pozostałym zakresie powództwo Sąd Rejonowy oddalił. Zawarcie umowy z dnia 28.03.2011 r. nie było wynikiem działań pozwanego. Dopiero bowiem w dniu 30.03.2011 r., kiedy odbyła się egzekucja komornicza, pozwany postawił pierwszą ze ścian działowych i dopiero w następnym okresie jego działania podejmowane w sposób nieuprawniony stanowiły podstawę do podjęcia stosownych działań ze strony Starostwa i zawarcia umowy z firmą ochroniarską. W dniu zawarcia umowy z firmą (...) Sp. z o. o. tj. w dniu 28.03.2011r. trudno było przyjąć, iż jakiegokolwiek zachowanie przez pozwanego związane z wydaniem przedmiotowych pomieszczeń zostanie podjęte. Na posiedzeniu Zarządu Starostwa w dniu 28.03.2011 r. pracownik Starostwa W. B. przedstawił ofertę na ochronę przejmowanej części budynku (Dom (...)) złożoną przez (...) sp. z o. o. Jak wynikało z zapisu protokołu, konieczność ochrony wynika z faktu że przejmowana część budynku nie jest skutecznie odgradzona od części zajmowanej nadal przez dotychczasowego posiadacza tj. pozwanego M. K.. Ekspozować trzeba, iż ochrona ta zgodnie z jej treścią polegała w szczególności na zapobieganiu próbom kradzieży, aktom wandalizmu i wtargnięciom osób nieupoważnionych przez Starostwo na wyznaczoną część budynku. Skoro ogólna umowa została zawarta przed datą czynności komorniczej, po której zaczął się z pozwanym spór o blokadę Starostwa, to w ocenie Sądu wyłącznie Powiat (...) jako strona tej umowy winien ponieść jej koszty, tym bardziej, że nie wykazał, aby zakres ochrony uległ zwiększeniu po wykonaniu eksmisji. Zdaniem Sądu nie można przyjąć, aby w tym zakresie Powiat poniósł szkodę w rozumieniu art. 415 k.c. Nie było też związku przyczynowego pomiędzy działaniem pozwanego, a poniesieniem przez stronę powodową przedmiotowej kwoty z tytułu zawarcia umowy z dnia 28.03.2011 r.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez powoda apelacją, w której zarzucił rażące naruszenie art. 415 k.c. przez błędną jego wykładnię oraz poczynienie sprzecznych ustaleń stanu faktycznego Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz nierozpoznanie istoty sprawy, a w konsekwencji oddalenie powództwa co do zapłaty kwoty 8.915,66 zł oraz wzajemne zniesienie kosztów postępowania. Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie na rzecz powoda także kwoty 8.915,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania według prawem przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt II i III i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zakopanem, w każdym przypadku o zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie częściowo.

Na wstępie należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy nie stwierdził uchybień skutkujących nieważnością postępowania a które winny być uwzględnione przez Sąd II instancji z urzędu. Sąd Rejonowy przeprowadził wszystkie dowody wnioskowane przez strony i zasadniczo poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne. Ustalenia te wymagają uzupełnienia o następujące fakty. Tytuł wykonawczy będący podstawą egzekucji przeprowadzonej w dniu 30 marca 2011r. tj. punkt I. wyroku z dnia 26 stycznia 2009r. został wydany w sprawie I C 416/04 Sądu Okręgowego w Nowym Sączu, która wskutek uchylenia pkt. II i III tego wyroku przez Sąd Apelacyjny

w Krakowie wyrokiem z dnia 17.12.2009r., sygn. I ACa 685/09 jest nadal w toku. W przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny w Krakowie przesądził, że umowa dzierżawy obiektu hotelowego (...), na podstawie której pozwany wszedł w jego posiadanie została skutecznie wypowiedziana z dniem 30 maja 1996r. Sąd Apelacyjny w Krakowie przesądził też, że pozwanemu nie przysługuje prawo zatrzymania. Analogiczne stanowisko zajął Sąd Okręgowy w Nowym Sączu w sprawie I C 444/11. (dowód: uzasadnienie ze sprawy I C 444/11 SO w Nowym Sączu k. 348). Z powyższego wynika, że pozwany M. K.– wbrew temu co podnosi w swoich zeznaniach - nie ma żadnych praw do jakichkolwiek pomieszczeń budynku hotelu (...). W związku z powyższym podjęte po eksmisji działania pozwanego zmierzające do zawładnięcia pomieszczeniem holu uznać należy za bezprawne. Bezprawność tych działań wynika również z faktu, że pomieszczenie holu do daty eksmisji nie znajdowało się w wyłącznym posiadaniu pozwanego, lecz we współposiadaniu pozwanego i strony powodowej. Zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego dotyczącymi posiadania pozwany nie mógł samowolnie pozbawić stronę powodową współposiadania tego pomieszczenia. Z zeznań świadka W. B. oraz z treści protokołu posiedzenia Zarządu Powiatu z dnia 28 marca 2011r. jednoznacznie wynika, że umowa o ochronę z firmą (...)z dnia 28 marca 2011r. została zawarta dlatego, że na części, która miała być przejęta od pozwanego nie było monitoringu a strona powodowa chciała mieć tego rodzaju kontrolę nad pomieszczeniami, tak jak to jest w pozostałych pomieszczeniach Starostwa. Założenie monitoringu miało nastąpić w ciągu kilku dni, w związku z czym założono, że umowa z firmą (...)będzie obowiązywać przez okres tygodnia (do czasu założenia monitoringu). To samo wynika z treści tej umowy, która została spisana na formularzu umowy o ochronę krótkoterminową i z której wynika, że wzmożona ochrona tj. przez dwóch pracowników w godzinach od 17.00 do 8.00 miała trwać do 6 kwietnia 2011r. (skutek oczywistej omyłki w umowie wpisano 6 marca 2011r.) W tych okolicznościach zasadnym jest wniosek, że zawarcie w/w umowy na okres tygodnia było wynikiem wyłącznie decyzji Zarządu Powiatu i nie było koniecznym skutkiem bezprawnego działania pozwanego. Fakt, że po zakończeniu czynności eksmisyjnych pozwany zaczął podejmować bezprawne działania mające na celu odgradzenie części nieobjętej eksmisją od pomieszczeń Starostwa w tym zagrodzenie głównego wejścia do Starostwa spowodował, że umowa podpisana z firmą (...)nie uległa rozwiązaniu po upływie tygodnia - tak jak zakładano - lecz była kontynuowana przez cały miesiąc. Oczywistym jest, że skoro pozwany konsekwentnie dążył co zagrodzenia holu, to strona powodowa podejmowała działania obronne, wyrażające się pilnowaniem holu przez pracowników ochrony. Kontynuowanie umowy z firmą (...) (po upływie tygodnia od dnia jej podpisania) było konsekwencją bezprawnego działania pozwanego i nie miało związku z pierwotnym celem tej umowy. Monitoring został bowiem założony po kilku dniach od eksmisji i gdyby nie bezprawne zachowanie pozwanego to umowa z firmą (...)byłaby rozwiązana. W związku powyższym zasadnym jest wniosek, że w związku z bezprawnym zachowaniem pozwanego pozostaje koszt ochrony przez firmę (...)powstały od 6 kwietnia 2011r. od godz. 8.00. do końca miesiąca. Koszt ten wyliczono następująco. Z faktury opiewającej na kwotę 8 915, 66 zł wynika, że wymieniona kwota stanowi koszt ochrony fizycznej za kwiecień 2011r. która trwała 763 roboczogodziny. Zaplanowany przez stronę powodową wydatek na ochronę do czasu założenia monitoringu obejmował koszt jednego pracownika przez 24 godziny na dobę od godziny 17. 00. w dniu 28 marca 2011r. i 29 marca 2011r. oraz koszt dwóch pracowników ochrony w dniach od 30 marca 2011r. od godz. 17.00. do dnia 6 kwietnia 2011r. do godz. 8.00. tj. 6 dób i 10 godzin przy czym jeden pracownik 24 godziny na dobę a drugi przez 15 godzin w ciągu doby. Zaplanowany wydatek obejmował więc łącznie 292 godziny (48 plus (6 razy 24) plus 10 plus (6 razy 15)). 763 godziny minus 292 godziny = 471 godzin razy stawka 9,50 za godzinę wynikająca z § 5 umowy (k. 63 akt) plus 23 % VAT = 5503,63 zł. Wyliczona kwota stanowi koszt ochrony niezaplanowany przez stronę powodową i wynikający z bezprawnego działania pozwanego polegającego na tym, że począwszy od dnia eksmisji zapowiadał blokadę wejścia do Starostwa (por. artykuł pt. Sceny jak w Zemście, brakuje tylko gwintówki k. 115 oraz „ naczelnik z czasów PZPR grozi , że zamuruje Starostwo” k. 149) i plany te usiłował realizować, stawiając w holu ścianki lub inne przeszkody a ostatecznie końcem kwietnia ściankę wysoką na dwa metry blokując całkowicie wejście główne do (...)Starostwa. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na zeznania syna pozwanego, z których wynika, że ochroniarze zaczęli pilnować holu po tym jak bezpośrednio po eksmisji świadek wykonał ściankę z regipsu oraz na zeznania pozwanego, który przyznał, że ścianki były stawiane kilkakrotnie jeszcze w czasie, gdy na obiekcie pracowali ochroniarze z firmy (...).

Mając powyższe na uwadze na mocy art. 415 k.c. i na zasadzie art. 386 §1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok orzekając jak w pkt. 1 sentencji. Uwzględnienie apelacji co do kwoty 5503,63 zł oznacza, że strona powodowa wygrała proces w 84 %. W razie częściowego uwzględnienia żądania pozwu znajduje zastosowanie art. 100 k.p.c., który

ustanawia zasadę, że w takiej sytuacji koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Decyzja o tym, czy koszty winny być wzajemnie zniesione czy stosunkowo rozdzielone powinna być oparta na zasadzie słuszności. Wzajemne zniesienie kosztów procesu między stronami jest słuszne wówczas, gdy obie strony są w takim samym lub zbliżonym stopniu przegrywającym i wygrywającym i zarazem wysokość kosztów każdej ze stron jest zbliżona. Taki przypadek jednakże nie występuje w niniejszej sprawie. Strona powodowa w zdecydowanie wyższym procencie wygrała proces niż go przegrała a nadto poniosła wyższe koszty procesu niż pozwany. Koszty pozwanego bowiem to kwota 2417 zł (na którą składa się stawka minimalna wynagrodzenia adwokackiego plus opłata skarbową od pełnomocnictwa), natomiast koszty powoda to kwota 3481 zł (na którą składa się : stawka minimalna wynagrodzenia adwokackiego – 2400 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, uiszczona opłata od pozwu – 1064 zł).

Stosunkowy podział kosztów dotyczy ich całości, co oznacza przyjęcie za podstawę obliczeń sumy należności obu stron, ustalonych stosownie do zasad podanych w art. 98 k.p.c. – 99 k.p.c. Sumę tę dzieli się proporcjonalnie do stosunku, w jakim strony utrzymały się ze swymi roszczeniami lub obroną, otrzymując w wyniku kwoty stanowiące ich udziały w całości kosztów. Jeżeli poniesione przez stronę koszty przewyższają obciążający ją udział, sąsądzeniu na jej rzecz podlega różnica (np. postanowienie SN z dnia 31 stycznia 1991r., II CZ 255/90, OSP 1991, nr 11-12).

Wysokość kosztów procesu poniesionych przez strony przez Sądem pierwszej instancji ogółem to kwota 5 898 zł. Udział strony powodowej w kosztach tego postępowania wynosi 16 %, bo w takiej części pozew został oddalony i udział ten określa kwota 944 zł. (jest to 16 % z kwoty 5 898 zł). Udział ten jest mniejszy od kosztów poniesionych przez powoda o kwotę 2537 zł i taka kwota należy się stronie powodowej od pozwanego tytułem stosunkowego rozliczenia kosztów procesu.

Analogicznie rozliczono koszty postępowania apelacyjnego. Wartość przedmiotu apelacji wynosiła 8 916 zł. Strona powodowa wygrała apelację w 61 % a więc udział powoda w kosztach apelacji wynosi 39 %. Łącznie koszty obu stron w apelacji wyniosły 1646 zł (446 zł – opłata od apelacji i 2 razy 600 zł – wynagrodzenia pełnomocników). Udział strony powodowej w sumie kosztów to 641 zł (1646 razy 39%). Ponieważ udział ten jest niższy niż koszty powoda (wynoszące 1046 zł) to stronie powodowej należy się różnica w kwocie 405 zł.

W związku z powyższym na zasadzie art. 100 k.p.c. w związku z art. 108§1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt.2. sentencji.

(...)